

వాయు శక్తి-2026: పోజ్రాన్ ఎయిర్ షో - ముఖ్యాంశాలు

1. కార్యక్రమ వివరాలు (Event Overview)

- **వ్యాయామం పేరు:** వాయు శక్తి-2026 (Vayu Shakti-2026).
- **తేదీ:** 27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** పోజ్రాన్ ఫైరింగ్ రేంజ్, జైసల్మేర్, రాజస్థాన్.
- **ముఖ్య అతిథి:** భారత రాష్ట్రపతి **శ్రీమతి ద్రౌపది ముర్ము**.
- **హాజరైన ప్రముఖులు:** రక్షణ మంత్రి రాజ్ నాథ్ సింగ్, ఎయిర్ చీఫ్ మార్షల్ ఏపీ సింగ్.

2. ప్రధాన లక్ష్యం (Primary Objective)

- యుద్ధ కాల పరిస్థితుల్లో భారత వైమానిక దళం (IAF) యొక్క **వేగవంతమైన మరియు ఖచ్చితమైన దాడుల (Swift and Precise Strikes)** సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించడం.
- పగలు మరియు రాత్రి సమయాల్లో ఆపరేషన్లను నిర్వహించే సంసిద్ధతను పరీక్షించడం.

3. పాల్గొన్న యుద్ధ విమానాలు & హెలికాప్టర్లు

ఈ విన్యాసాల్లో వైమానిక దళానికి చెందిన కీలక అస్త్రాలు పాల్గొన్నాయి:

- **యుద్ధ విమానాలు:** రాఫెల్ (Rafale), సుఖోయ్ Su-30MKI, తేజస్ (HAL Tejas), మిరాజ్ 2000.
- **హెలికాప్టర్లు:** అపాచీ (Apache) ఎటాక్ హెలికాప్టర్లు, చినుక్ (Chinook) రవాణా హెలికాప్టర్లు.

4. ప్రదర్శించిన సామర్థ్యాలు (Key Displays)

- **ఖచ్చితమైన దాడులు:** శత్రు బంకర్లు, రన్వేలు మరియు కమాండ్ సెంటర్లను ఎయిర్-టు-గ్రౌండ్ గైడెడ్ బాంబులు మరియు క్షిపణులతో ధ్వంసం చేయడం.
- **లాజిస్టిక్స్:** యుద్ధ క్షేత్రంలోని క్లిష్ట ప్రాంతాలకు పరికరాలను చేరవేయడం మరియు క్షతగాత్రులను తరలించే (Casualty Evacuation) డ్రిల్స్.
- **ఇంటిగ్రేటెడ్ వార్ ఫేర్:** వైమానిక ఆధిపత్యం (Air Superiority), భూతల దళాలకు మద్దతు మరియు లాజిస్టికల్ సపోర్ట్ సమన్వయం.

5. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- భారత వైమానిక దళం ఒక **మల్టీ-డొమైన్ ఫోర్స్** (Multi-domain Force) అని ఈ వ్యాయామం నిరూపించింది.
- జాతీయ రక్షణలో వైమానిక దళం ఒక కీలకమైన స్తంభమని (National Deterrence) పునరుద్ఘాటించింది.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
పేరు	వాయు శక్తి-2026
నిర్వహించిన సంస్థ	భారత వైమానిక దళం (IAF)
స్థలం	పోఖ్రాన్, రాజస్థాన్
ముఖ్య యుద్ధ విమానం	రాఫెల్, తేజస్ (స్వదేశీ)
హెలికాప్టర్లు	అపాచీ, చినుక్

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: భారత వైమానిక దళం ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి నిర్వహించే అతిపెద్ద ఫైర్ పవర్ డెమాన్స్ట్రేషన్లలో 'వాయు శక్తి' ఒకటి. పోఖ్రాన్ కేవలం అణు పరీక్షలకే కాకుండా ఇటువంటి భారీ సైనిక విన్యాసాలకు కూడా ప్రసిద్ధి.

ప్రధాని మోదీ మరియు సిరియాక్ ఆర్థోడాక్స్ చర్చి అధిపతి భేటీ - ముఖ్యాంశాలు

1. వార్తల్లోని అంశం

- **సందర్భం:** భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ, సిరియాక్ ఆర్థోడాక్స్ చర్చి అత్యున్నత నాయకుడితో సమావేశం.
- **తేదీ:** 27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **ప్రముఖులు:** పిజ్ హోలీనెస్ మోరన్ మోర్ ఇగ్నేషియస్ అఫ్రెమ్ II (Moran Mor Ignatius Aphrem II).

2. మోరన్ మోర్ ఇగ్నేషియస్ అఫ్రెమ్ II గురించి (Key Facts)

- **హోదా:** పాట్రియార్క్ ఆఫ్ ఆంటియోక్ అండ్ ఆల్ ది ఈస్ట్ (Patriarch of Antioch and All The East).
- **మతపరమైన బాధ్యత:** యూనివర్సల్ సిరియాక్ ఆర్థోడాక్స్ చర్చి యొక్క అత్యున్నత అధిపతి (Supreme Head).

3. సమావేశ సారాంశం

- **చర్చలు:** ఈ భేటీలో పలు అంతర్జాతీయ మరియు సామాజిక అంశాలపై చర్చలు జరిగాయి.
- **ప్రాధాన్యత:** భారతదేశంలోని క్రైస్తవ మైనారిటీ వర్గాలతో మరియు అంతర్జాతీయ ఆధ్యాత్మిక సంస్థలతో సంబంధాలను బలోపేతం చేయడంలో ఈ సమావేశం ప్రాముఖ్యత సంతరించుకుంది.
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీ.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
ప్రముఖ వ్యక్తి	మోరన్ మోర్ ఇగ్నెషియస్ అప్రెమ్ II
చర్చి పేరు	యునివర్సల్ సిరియాక్ ఆర్థోడాక్స్ చర్చి
హోదా	పాట్రీయార్క్ ఆఫ్ ఆంటియోక్
సమావేశ తేదీ	27 ఫిబ్రవరి 2026

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: భారతదేశంలోని కేరళలో 'మలంకర సిరియాక్ ఆర్థోడాక్స్ చర్చి' (జాకోబైట్ సిరియన్ చర్చి) ఈ యూనివర్సల్ చర్చిలో భాగంగా ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ ఆధ్యాత్మిక నేతలు భారత్‌ను సందర్శించినప్పుడు వారి హోదా మరియు ఏ చర్చికి ప్రతినిధులనే అంశాలపై జనరల్ అవేర్‌నెస్ విభాగంలో ప్రశ్నలు వచ్చే అవకాశం ఉంది.

VSHORADS క్షిపణి పరీక్షలు విజయం: DRDO మరో మైలురాయి - ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రయోగ వివరాలు (Launch Details)

- **క్షిపణి పేరు:** VSHORADS (Very Short-Range Air Defence System).
- **నిర్వహించిన సంస్థ:** రక్షణ పరిశోధన మరియు అభివృద్ధి సంస్థ (DRDO).
- **తేదీ:** 27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** ఇంటిగ్రేటెడ్ టెస్ట్ రేంజ్ (ITR), చాందీపూర్ (ఓడిశా తీరం).
- **పరీక్షల సంఖ్య:** వరుసగా 3 విజయవంతమైన ఫ్లైట్ ట్రయల్స్ నిర్వహించారు.

2. VSHORADS ప్రత్యేకతలు (Key Features)

- **రకం:** మ్యాన్ పోర్టబుల్ ఎయిర్ డిఫెన్స్ సిస్టమ్ (Man Portable Air Defence System - MANPADS). అంటే సైనికులు స్వయంగా భుజంపై మోసుకెళ్లి ప్రయోగించగల క్షిపణి వ్యవస్థ.
- **రూపకల్పన:** హైదరాబాద్ లోని **రీసెర్చ్ సెంటర్ ఇమారత్ (RCI)** ఇతర DRDO లాబోరేటరీల సహకారంతో స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో అభివృద్ధి చేసింది.
- **సామర్థ్యం:** తక్కువ ఎత్తులో, వేగంగా ప్రయాణించే శత్రు విమానాలు, డ్రోన్లు మరియు ఇతర గగనతల ముప్పులను సమర్థవంతంగా అడ్డుకుంటుంది.
- **బహుముఖ వినియోగం:** ఇది భారత ఆర్మీ, నేవీ మరియు ఎయిర్ ఫోర్స్ - మూడు దళాల అవసరాలను తీరుస్తుంది.

3. పరీక్షల ప్రాముఖ్యత (Significance of Trials)

- **వేగం & ఎత్తు:** వేర్వేరు వేగం, పరిధి మరియు ఎత్తులో ప్రయాణించే హై-స్పీడ్ లక్ష్యాలను ఈ క్షిపణి విజయవంతంగా ధ్వంసం చేసింది.
- **క్షేత్రస్థాయి ప్రయోగం:** ఫీల్డ్ ఆపరేటర్ల ద్వారా లక్ష్యాన్ని గుర్తించడం మరియు క్షిపణిని ప్రయోగించడం వంటి తుది మోహరింపు కాన్సిగరేషన్ లో ఈ పరీక్షలు జరిగాయి.
- **డేటా వాలిడేషన్:** టెలిమెట్రీ, ఎలక్ట్రో-ఆప్టికల్ ట్రాకింగ్ సిస్టమ్స్ మరియు రాడార్ల ద్వారా సేకరించిన డేటా ఈ క్షిపణి సమర్థతను ధృవీకరించింది.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
క్షిపణి పూర్తి రూపం	వెరీ షార్ట్ రేంజ్ ఎయిర్ డిఫెన్స్ సిస్టమ్
అభివృద్ధి చేసిన లాబ్	రీసెర్చ్ సెంటర్ ఇమారత్ (RCI), హైదరాబాద్
ప్రయోగ వేదిక	ITR చాందీపూర్, ఒడిశా
కేటగిరీ	మ్యాన్ పోర్టబుల్ (MANPADS)

అంశం	వివరాలు
DRDO చైర్మన్	డాక్టర్ సమీర్ వి. కామత్

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: సైన్స్ & టెక్నాలజీ విభాగంలో 'క్షిపణి రకాలు' చాలా ముఖ్యం. VSHORADS అనేది అతి తక్కువ దూరంలోని లక్ష్యాలను చేధించే 'షార్ట్ రేంజ్' క్షిపణి అని, ఇది 'మ్యాన్ పోర్టబుల్' రకానికి చెందినదని గుర్తుంచుకోండి. త్వరలోనే ఇది సాయుధ దళాల్లోకి (Induction) చేరనుంది.

జాతీయ HPV వ్యాక్సినేషన్ డ్రైవ్ ప్రారంభం - ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రారంభ వివరాలు (Launch Details)

- **ప్రారంభించిన వారు:** ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ.
- **తేదీ:** 28 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** అజ్మీర్, రాజస్థాన్.
- **లక్ష్యం:** గర్భాశయ ముఖద్వార క్యాన్సర్ (Cervical Cancer) నిర్మూలన మరియు 'స్వస్థ నారి' విజన్ సాధన.

2. పథకం ముఖ్యాంశాలు (Key Features)

- **లబ్ధిదారులు:** 14 ఏళ్ల వయస్సు గల బాలికలు (సుమారు 1.15 కోట్ల మంది ప్రతి సంవత్సరం).
- **ఫీజు:** ప్రభుత్వ ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో **ఉచితంగా** అందజేస్తారు.
- **అమలు:** ఆయుష్మాన్ ఆరోగ్య మందిరాల (PHCs), CHCs, జిల్లా ఆసుపత్రులు మరియు ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలలో లబ్ధిస్తుంది.
- **పద్ధతి:** మొదటి 3 నెలలు మిషన్ మోడ్‌లో (ప్రతిరోజూ) నిర్వహిస్తారు, ఆ తర్వాత సాధారణ టీకా రోజుల్లో (Routine Immunization) అందుబాటులో ఉంటుంది.

3. వ్యాక్సిన్ సమాచారం (Vaccine Facts)

- **వ్యాక్సిన్ పేరు:** గార్డసిల్ (Gardasil) - ఇది క్వార్ట్రీవాలెంట్ (Quadrivalent) వ్యాక్సిన్.
- **రక్షణ:** ఇది HPV రకాలు 16, 18 (క్యాన్సర్ కారకాలు) మరియు రకాలు 6, 11 నుండి రక్షణ నిస్తుంది.

- **షెడ్యూల్:** WHO మరియు NTAGI సిఫార్సుల మేరకు **సింగిల్ డోస్ (Single Dose)** షెడ్యూల్ను భారత్ అనుసరిస్తోంది.
- **సేకరణ:** గ్లోబల్ వ్యాక్సిన్ అలయన్స్ (GAVI) భాగస్వామ్యంతో ప్రభుత్వం ఈ టీకాలను సేకరించింది.

4. నేపథ్యం & అవసరం (Background & Need)

- **గణాంకాలు:** భారత్లో మహిళల్లో వచ్చే క్యాన్సర్లలో గర్భాశయ ముఖద్వార క్యాన్సర్ **రెండవ అత్యంత సాధారణ క్యాన్సర్**.
- **మరణాలు:** ఏటా సుమారు 1.20 లక్షల కొత్త కేసులు, 80 వేల మరణాలు నమోదవుతున్నాయి (GLOBOCAN 2022 డేటా).
- **కారణం:** 80% పైగా కేసులు HPV రకాలు **16 మరియు 18** సంక్రమణ వల్ల కలుగుతున్నాయి.

5. గ్లోబల్ కాంటెక్స్ట్ (Global Context)

- ఈ కార్యక్రమంతో, HPV వ్యాక్సినేషన్ను అమలు చేస్తున్న **160 పైగా దేశాల** జాబితాలో భారత్ చేరింది.
- సింగిల్ డోస్ విధానాన్ని ఇప్పటికే 90కి పైగా దేశాలు విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్నాయి.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
వ్యాక్సిన్ పేరు	గార్డసిల్ (HPV Vaccine)
వయస్సు పరిమితి	14 ఏళ్ల బాలికలు
ప్రారంభ కేంద్రం	అబ్జీర్ (రాజస్థాన్)
నోడల్ ఏజెన్సీ	కేంద్ర ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ
ముఖ్య నినాదం	స్వస్థ నారి (Swastha Nari)

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ విభాగంలో 'వ్యాక్సిన్లు' మరియు 'వైరల్ వ్యాధుల'పై ప్రశ్నలు తరచుగా వస్తాయి. HPV అంటే **Human Papillomavirus** అని, ఇది గర్భాశయ క్యాన్సర్కు ప్రధాన కారణమని గుర్తుంచుకోవాలి. వ్యాక్సిన్ల సేకరణలో సహకరించిన అంతర్జాతీయ సంస్థ **GAVI** గురించి కూడా అడిగే అవకాశం ఉంది.

6వ భారత్-యూకే హోమ్ అఫైర్స్ డైలాగ్ - ముఖ్యాంశాలు

1. సమావేశ వివరాలు (Meeting Overview)

- **కార్యక్రమం:** 6వ భారత్-యూకే హోమ్ అఫైర్స్ డైలాగ్ (HAD).
- **తేదీ:** 27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీ.
- **ప్రతినిధుల బృంద నాయకులు:**
 - **భారత్:** డాక్టర్ రాజేంద్ర కుమార్ (సెక్రటరీ, బోర్డర్ మేనేజ్మెంట్).
 - **యూకే:** మిస్టర్ సైమన్ రిడ్లీ (సెకండ్ పర్మనెంట్ సెక్రటరీ, హోమ్ ఆఫీస్).

2. చర్చించిన కీలక అంశాలు (Key Areas of Discussion)

ఉభయ దేశాల మధ్య భద్రత మరియు శాంతి భద్రతల విషయంలో కింది అంశాలపై పరస్పర సహకారాన్ని సమీక్షించారు:

- **ఉగ్రవాద వ్యతిరేకత:** తీవ్రవాదాన్ని అరికట్టడం మరియు వ్యవస్థీకృత నేరాలను (Organised Crimes) నిరోధించడం.
- **భారత వ్యతిరేక కార్యకలాపాలు:** యూకేలో ఉన్న ఖలిస్తాన్ మద్దతుదారులు (Pro-Khalistani Extremists) మరియు భారత్ వ్యతిరేక గ్రూపుల కార్యకలాపాలపై నియంత్రణ.

- **దౌత్య భద్రత:** యూకేలోని భారతీయ దౌత్య కార్యాలయాలు (Diplomatic Missions) మరియు ప్రముఖుల భద్రతా ఉల్లంఘనలపై భారతదేశం తన ఆందోళనలను వ్యక్తం చేసింది.
- **ఇతర రంగాలు:** మాదకద్రవ్యాల అక్రమ రవాణా (Drug Trafficking), సైబర్ సెక్యూరిటీ, వలసలు (Migration) మరియు చట్ట అమలు సహకారం.

3. ముగింపు & ఒప్పందం (Conclusion)

- రెండు దేశాల మధ్య ప్రస్తుతం ఉన్న సహకారంపై సంతృప్తి వ్యక్తం చేస్తూ, భవిష్యత్తులో భద్రతా సంబంధాలను మరింత బలోపేతం చేసుకోవాలని నిర్ణయించారు.
- భద్రతా సహకారంలో వేగాన్ని (Momentum) కొనసాగిస్తూ ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను మెరుగుపరుచుకోవాలని అంగీకరించారు.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
సమావేశం	6వ భారత్-యూకే హోమ్ అఫైర్స్ డైలాగ్
వేదిక	న్యూఢిల్లీ
భారత ప్రతినిధి	డాక్టర్ రాజేంద్ర కుమార్
యూకే ప్రతినిధి	సైమన్ రిడ్డీ
ప్రధాన అజెండా	కౌంటర్ టెర్రరిజం & సైబర్ సెక్యూరిటీ

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: అంతర్జాతీయ సంబంధాల (IR) విభాగంలో భారత్-యూకే మధ్య వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం చాలా ముఖ్యం. ముఖ్యంగా 'యూకేలో భారత వ్యతిరేక కార్యకలాపాల నియంత్రణ' అనేది ఇటీవలి కాలంలో ద్వైపాక్షిక చర్చల్లో ప్రధానాంశంగా మారుతోంది. ఇది రెండు దేశాల అంతర్గత భద్రతకు సంబంధించిన ఉన్నత స్థాయి సమావేశం.

భారత్-భూటాన్ జలవనరుల సహకారం 2026 - ముఖ్యాంశాలు

1. పర్యటన వివరాలు (Visit Overview)

- **ప్రతినిధి బృంద నాయకుడు:** శ్రీ వి.ఎల్. కాంతారావు (సెక్రటరీ, జల శక్తి మంత్రిత్వ శాఖ).
- **తేదీ:** 24-27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **ప్రాంతం:** భూటాన్ రాజ్యం.
- **భాగస్వాములు:** అస్సాం, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు మరియు WAPCOS లిమిటెడ్.

2. ప్రధాన అజెండా (Key Agenda)

- **నదీ జలాల సహకారం:** సరిహద్దు దాటే నదులపై (Trans-boundary Rivers) ద్వైపాక్షిక సహకారం.
- **వరద నిర్వహణ:** వరద అంచనా (Flood Forecasting) మరియు డేటా పేరింగ్ మెకానిజం బలోపేతం.
- **జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టులు:** పునత్సంగ్-చు-I మరియు II ప్రాజెక్టుల సమీక్ష.

3. చర్చించిన కీలక అంశాలు (Key Points of Discussion)

- **హైడ్రో-మెటియోరాలజికల్ నెట్వర్క్:** భూటాన్లోని సరిహద్దు నదులపై ఉన్న పరిశీలన కేంద్రాలను ఆధునీకరించడం.
- **గ్లోబల్ ఫ్లోజ్:** గ్లోబల్ ఫ్లోజ్ అవుట్బర్స్ ఫ్లడ్స్ (GLOFs) మరియు విపరీత వాతావరణ పరిస్థితుల వల్ల ఎదురయ్యే సవాళ్లను ఎదుర్కోవడం.
- **సామర్థ్య పెంపు:** సాంకేతిక మార్పిడి మరియు కెపాసిటీ బిల్డింగ్లో సహకారం.

4. సందర్శించిన ప్రాజెక్టులు & సంస్థలు

- **Punatsangchhu-I HEP:** నిర్మాణంలో ఉన్న జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టు.
- **Punatsangchhu-II HEP:** ఇటీవల ప్రారంభించబడిన (Commissioned) ప్రాజెక్టు.
- **NCHM (National Center for Hydrology and Meteorology):** ఢిల్లీలోని భూటాన్ జాతీయ వాతావరణ కేంద్రం.
- **చామ్గాంగ్ వాటర్ ట్రీట్‌మెంట్ ప్లాంట్:** 3.5 MLD సామర్థ్యం గల ప్లాంట్.

5. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- భారత్-భూటాన్ మధ్య జలవనరుల నిర్వహణలో 'స్థిరమైన మరియు పరస్పర ప్రయోజనకరమైన' సంబంధాలను ఈ పర్యటన పునరుద్ధరించింది.
- అస్సాం, పశ్చిమ బెంగాల్ వంటి దిగువ రాష్ట్రాలకు (Downstream states) వరద ముప్పు తగ్గించడంలో భూటాన్ డేటా పేరింగ్ అత్యంత కీలకం.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
ప్రధాన ప్రాజెక్టు	పునత్సంగ్చు (I & II)
మంత్రిత్వ శాఖ	జల శక్తి మంత్రిత్వ శాఖ (GoI)
ప్రధాన సవాళ్లు	GLOFs (గ్లేసియర్ లేక్ వరదలు)
సందర్శించిన కేంద్రం	NCHM, ఢిల్లీ
భారత అధికారి	వి.ఎల్. కాంతారావు

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో భారత్-భూటాన్ మధ్య 'జలవిద్యుత్' (Hydropower) ప్రధాన మైలురాయి. సరిహద్దు నదులైన మనస్, సంకోష్, వాంగ్ చు వంటి నదులపై ఇరు దేశాల సహకారం భౌగోళిక రాజకీయంగా మరియు ఆర్థికంగా ప్రాముఖ్యత కలిగి ఉంది.